

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Кж1 925/24
4.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Душанке Ђорђевић, председника већа, Јелене Шкулић, Душана Агатоновића, Марка Јоцића и Данка Лаушевића, чланова већа, уз учешће саветника Јелене Каличанин Војновић као записничара, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела силовање из члана 178 став 4 у вези става 1 КЗ у покушају у вези са чланом 30 КЗ, одлучујући о жалби јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Панчеву Ктo бр.40/23 од 3.7.2024. године и жалби браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Павлице, изјављених против пресуде Вишег суда у Панчеву К број 39/23 од 7.6.2024. године, у седници већа одржаној дана 4.11.2024. године у присуству браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Павлице и у одсуству уредно обавештеног јавног тужиоца Апелационог јавног тужилаштва у Београду, након већања и гласања, донео је следећу

ПРЕСУДУ

УСВАЈАЊЕМ жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Панчеву, **ПРЕИНАЧАВА СЕ** пресуда Вишег суда у Панчеву К број 39/23 од 07.6.2024. године само у делу одлуке о казни, тако што Апелациони суд у Београду окривљеног АА због извршења кривичног дела силовање из члана 178 став 4 у вези става 1 КЗ, у покушају у смислу члана 30 КЗ, за које је изреком првостепене пресуде оглашен кривим, на основу одредбе члана 4, 42, 43, 44, 45, 54, 55а и 63 КЗ, **ОСУЂУЈЕ на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година** у којој ће се урачунати време проведено у притвору од 03.8.2023. године па надаље, док се жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Душана Павлице, **ОДБИЈА** као неоснована и ожалбена пресуда у непреиначеном делу **ПОТВРЂУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву К број 39/23 од 07.6.2024. године, окривљени АА је оглашен кривим због извршења једног кривичног дела силовање из члана 178 став 4 у вези става 1 КЗ у покушају, у вези члана 30 КЗ, те осуђен на казну затвора у трајању од 18 (осамнаест) година у којој ће се урачунати време проведено у притвору, а одлучено је да на основу одредбе члана 264 став 4 ЗКП, трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Против ове пресуде благовремено жалбе су изјавили:

-јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Панчеву Ктж бр.40/23 од 03.7.2024. године због одлуке о кривичној санкцији са предлогом да Апелациони суд у Београду преиначи ожалбену пресуду у погледу одлуке о казни тако што ће окривљеног АА осудити на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година;

-бранилац окривљеног АА, адвокат Душан Павлица из свих законом предвиђених разлога, са предлогом да Апелациони суд у Београду, усвоји жалбу као основану и укине ожалбену пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или усвоји жалбу и преиначи пресуду у погледу одлуке о казни тако што ће окривљеном изрећи блажу казну од оне која је изречена у пресуди.

Јавни тужилац Апелационог јавног тужилаштва у Београду је у поднеску Ктж број 972/24 од 23.8.2024. године, изнео предлог да Апелациони суд у Београду усвоји жалбу јавног тужиоца и преиначи пресуду на у тој жалби предложен начин, а да одбије као неосновану жалбу браниоца окривљеног АА, адвоката Павлица Душана.

Апелациони суд у Београду је одржао седницу већа у присуству браниоца окривљеног АА, адвоката Павлица Душана и у одсуству уредно обавештеног јавног тужиоца Апелационог јавног тужилаштва у Београду, на којој размотрио целокупне списе заједно са ожалбеном пресудом и изјављеним жалбама, пресуду је испитао у смислу одредбе члана 451 ЗКП, у оквиру основа, дела и правца побијања истакнутих у жалбама, па је по оцени жалбених навода и предлога, нашао:

-жалбе су **неосноване**.

Жалбом браниоца окривљеног се износи теза о томе да је пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438 став 2 тачка 2 ЗКП, будући да првостепени суд за своје чињеничне и правне закључке није дао јасне разлоге, због чега се пресуда не може испитати у погледу њене законитости и правилности, али су ови жалбени наводи оцењени као неосновани. Наиме, према ставу овог суда ожалбена пресуда је, како у изреци, тако и у образложењу, јасна и разумљива, а суд је о свим чињеницама важним за доношење правилне и на закону засноване пресуде дао јасне и аргументоване разлоге које у свему прихвата и овај суд, следом чега је жалба браниоца окривљеног оцењена и одбијена као неоснована.

У жалби браниоца окривљеног се надаље спори утврђено чињенично стање и износи теза о томе да првостепени суд није утврдио одлучне чињенице за доношење правилне одлуке – да ли је окривљени био у стању и могућности да савлада отпор оштећене, те да ли услед свог душевног стања и постојања сексуалне моћи био у стању да изврши обљубу над оштећеном или је реч о потпуно немоћном човеку који је неподобан да изврши кривично дело за које је терећен. Такође, суд се није бавио утврђивањем чињеница које доказују субјективни однос окривљеног према делу, односно постојању намере код окривљеног да применом силе покуша да принуди на обљубу оштећену. У жалби се истиче да је окривљени једини директан учесник догађаја и дао је изјаву којом негира извршење кривичног дела са намером да оштећену применом силе принуди на обљубу, а сви остали докази јесу посредни будући да је реч

о исказу ћерке, зете и унука оштећене који су базирају на разговору ових лица са оштећеном у болници, која је тада била у смањеној могућности да предочи право стање ствари, при чему је реч о субјективним сведоцима будући да су они емотивно, због блиске родбинске везе, везани за покојну оштећену. Дакле, суд је на основу изјава ових сведока, односно само из посредних доказа, утврдио чињеницу да је окривљени имао намеру да изврши обљубу употребом силе према оштећеној, те да је поступао у директном умишљају у погледу кривичног дела силовање у покушају.

Апелациони суд у Београду је предметне жалбе наводе оценио као неосноване. Ово због тога што је првостепени суд према ставу овог суда правилном и свестраном оценом свих изведених доказа, како појединачно тако и у њиховој међусобној вези, правилно и потпуно утврдио чињенично стање, затим правилно применио закон када је закључио да се у радњама окривљеног АА стичу сви како субјективни тако и објективни елементи кривичног дела силовање у покушају из члана 178 став 4 у вези става 1 КЗ у вези члана 30 КЗ за које окривљени правилно и оглашен кривим.

Наиме, окривљени негирао извршење кривичног дела, а у одбрани је навео да је код покојне оштећене у кући тражио свог другара ББ, да је са оштећеном пио ракију, да се тамо задржао 15 до 20 минута и да се уопште не сећа шта се у кући дешавало и шта је разговарао са том старијом женом нити се сећа да ли га је она избацивала из куће или није, није могао да објасни чињеницу да је жена са којом је разговарао повређена, те да зна да током разговора није помињао никакав секс и не сећа се да је скидао оштећениу нити да се он пред њом скидао. У завршној речи окривљени је истакао да није могао да се креће јер му је критичном приликом сада покојна оштећена разбила главу са пет до шест удараца.

Правилно првостепени суд закључује да је оваква одбрана окривљеног нелогична, неуверљива, неаргументована, наводи одбране и наводи изнети у завршној речи су међусобно контрадикторни, те је цитирана одбрана и према ставу овог суда срачуната на избегавање кривице.

Са друге стране, испитани сведоци ћерка ВВ, зет ГГ и унук ДД, сада покојне оштећене, су на јасан и недвосмислен начин пред судом казивали о својим сазнањима везаним за предметни кривично-правни догађај, па су тако сведочили о томе да је сада покојна оштећена причала да је у њену кућу ушло лице које је тражило секс, те да му је она одговорила: “Какав секс, ја имам преко 90 година”, а затим је окривљеном рекла да може да му да нешто да једе, при чему су сведоци ВВ и ГГ, описали и укаквом су стању и каквим околностима затекли сада покојну оштећену, када су у њему кућу дошли у вечерњим сатима (будући да оштећена претходно нија јављала на телефон) - нагу од појаса на доле, без веша, како седи на поду, умазана фекалијама, модра, гаћице испод стола, на кревету згужвана постељина, као и сукња коју је оштећена пре подне носила, а оштећеној се обратила речима: “ВВ, сине, убиј ме”.

Искази испитаних сведока, иако емотивни, због блиске родбинске везе, јесу и за овај суд нарочито уверљиви, а да околност да је реч о ћерки, зету и унуку сада покојне оштећене, не значи да та лица не могу бити непристрасни и искрени сведоци. Наиме, како је реч о исказима који су прецизни, обилују детаљима, описима, животни су и логични, то се њиховим читањем ствара утисак казивања лица о ономе што су заиста

чули и видели, а не утисак казивања “научених сведока”, па је првостепени суд правилно, имајући у виду и међусобну сагласност ових исказа у свим битним детаљима, ове доказе прихватио и између осталог, и њиховом правилном оценом, утврдио чињенично стање као у изреци пресуде, а другачији наводи жалбе су оцењени као неосновани.

Иако је исказима сведока који нису непосредни очевидци предметног кривично-правног догађаја, па је с тим у вези је реч о “посредним доказима” како је то у жалби истакнуто, према налажењу овог суда, првостепени суд је имајући у виду друге доказе изведене у овом кривичном поступку - пре свега пронађене ДНК трагове окривљеног у стану оштећене, при чему је посебно значајна чињеница да је ДНК профил окривљеног АА пронађен на дрвеном штапу којим је покојна оштећена ударала свог нападача издвојен из биолошког материјала који је настао из крви и пљувачке, постојање повреда код окривљеног које је објаснио неуверљивим и нелогичним разлозима, те правилно закључује да сви ови докази у својој међусобној повезаности чине једну логичну и за суд уверљиву целину, те да се са степеном извесности може тврдити да је окривљени АА у време на месту и начин описан оптужницом покушао да изврши обљубу над сада оштећеном, те јој нанео повреде описане у изреци услед којих је она и преминула у болници две недеље касније.

Дакле из доказа у списима произлази да је окривљени од оштећене тражио да имају секс, да је почео да јој скида сукњу и доњи веш и да се оштећена бранила гурала и ударала окривљеног, те да је окривљени да би савладао њен отпор оштећеној задао више удараца стиснутом песницом у пределу главе и тела, чиме јој је нанео тешке телесне повреде опасне по живот од којих је оштећена и преминула у болници, због чега жалбени наводи браниоца окривљеног о томе да суд није утврђивао да ли је окривљени био у могућности да изврши обљубу или је био потпуно сексуално немоћан у предметној кривично-правној ситуацији, правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, а тима и правилност пресуде није основано доведена у питање.

Ожалбена пресуда је у делу одлуке о кривичној санкцији оспорена са једне стране жалбеним наводима јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Панчеву о томе да је првостепени суд пренаглашен значај дао утврђеним олакшавајућим околностима, док није довољно ценио утврђене отежавајуће околности, што је условило благом казном, те са друге стране жалбеним наводима браниоца окривљеног о томе да првостепени суд приликом одмеравања казне није узео у обзир здравствено стање и душевни поремећај који је владао код окривљеног у време инкриминисаног догађаја.

Апелациони суд у Београду налази да је жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Панчеву основана, а жалба браниоца окривљеног и у овом делу неоснована.

Према ставу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је приликом доношења одлуке о врсти и висини кривичне санкције коју ће изрећи окривљеном АА због извршеног кривичног дела, правилно утврдио све околности из члана 54 КЗ која утичу на то да кривична санкција буде одабрана, а њена висина правилно одмерена, па је правилно као олакшавајуће околности на страни окривљеног ценио смањену урачунљивост у време извршења кривичног дела, узроковану дисоцијалним

поремећајем личности Ф-60.2 и органским поремећајем личност Ф-07.2, Ф-06.6, те обичног пијанства средњег степена акутне алкохолне интоксикације некомплицовано Ф-10.00 и менталног поремећаја и поремећаја понашања због употребе психоактивних супстанци, превасходно алкохола и бенседина, било самостално било у комбинацији – Ф-19.1 (следом чега су као неосновани цењени жалбени наводи браниоца окривљеног о томе да суд није ценио здравствено стање окривљеног приликом доношења одлуке о врсти и висини кривичне санкције, односно душевне поремећаје који су владали окривљеним у време инкриминисаног догађаја), док је правилно као отежавајуће околности ценио ранију вишеструку осуђиваност окривљеног.

Првостепени суд је правилно закључио и да су у конкретном случају испуњени услови прописани одредбом члана 55а КЗ, будући да је реч о вишеструком повратнику, који је раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвор од најмање једне године, те да од пуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Међутим, према ставу овог суда основано је жалбом јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Панчеву истакнуто да првостепени суд није довољно ценио правилно утврђене отежавајуће околности. Наиме, окривљени АА је раније осуђиван 23 пута, од чега више пута и због извршења кривичних дела против полне слободе, при чему из доказа у списима произлази да је са издржавања последње изречене казне затвора изашао два месеца пре предметног кривично-правног догађаја. Такође, првостепени суд је пропустио да цени да је кривично дело силовање у покушају из члана 178 став 4 у вези става 1 КЗ у вези члана 30 КЗ, окривљени извршио према старици рођеној 1933. године, која је била физички слаба, при чему је показао упорност и решеност да изврши кривично дело и поред пруженог отпора оштећене, а затим и понашање окривљеног након извршеног кривичног дела, односно чињеницу да је оштећену оставио без помоћи, од ње одузевши мобилни телефон као и слушалицу фиксног телефона у намери да је онемогући да позове помоћ, чиме је код оштећене проузроковао додатне патње.

Поново ценећи све отежавајуће околности, као и олакшавајућу околност која се састоји у чињеници да је реч о окривљеном који је кривично дело извршио у стању смањене урачунљивости до степена битног, али не и битно, а будући да раније вишегодишње затворске казне на окривљеног нису утицале, при чему из налаза и мишљења судских вештака др Бранислава Ђурђевића и др Аните Долић, следи да окривљени прибегава репетативном антисоцијалном понашању које је за њега начин живота и он није у стању да функционише ван институција, при чему у домену социјалног функционисања окривљеног карактеришу недостатак емпатије, егоизам, агресивност и употреба других за задовољавање његових импулса и нагона, те афективна аплатираност, морална деградираност, отупелост, безосећајност и потпуна деградација функционисања на анималном инстинктивном нивоу, то се према ставу овог суда у конкретном случају се само законом предвиђеном као максималном казном затвора у трајању од 20 година може постићи сврха кажњавања и изрицања кривичних санкција које су предвиђене одредбом члана 4 и 42 КЗ, односно може се утицати на окривљеног да убудуће не врши оваква и слична кривична дела.

Како је казна затвора у трајању од 20 година, као законом максимално

предвиђена, према ставу овог суда адекватна, како личности окривљеног као извршиоца, тако и тежини извршеног кривичног дела, то је Апелациони суд у Београду усвајањем ове жалбе јавног тужилаштва ожалбену пресуду преиначио као у изреци.

Следом свега реченог, Апелациони суд у Београду је донео одлуку на основу одредбе члана 457 и 459 ЗКП.

Записничар-саветник
Јелена Каличанин Војновић с.р.

Председник већа-судија
Душанка Ђорђевић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић